

A l'esquerra, a Benicàssim, redactant l'Estatut o el *pacte de Don Ramón*. Dreta, Jaime Castells obre pas a Alfonso Guerra, investit de pana.

ARXIU

Esquerra, Joan Lerma, fuma un Faria entre vice-president Soler i Sagunto Bru. Dreta, García Miralles, absort, i l'alcalde Lassaletta, berenant.

ARXIU

Viatge al centre del PSPV-PSOE

Benito Sanz, militant socialista, ha rescatat de nou la història moderna al seu segon llibre, *Sociología y política del socialismo valenciano; 1939-1989*. 371 planes plagades de noms, xifres, dates i càrrecs, amb un exhaustiu banc de dades en continu reciclatge estadístic on aprofita tot. Tota una oferta de consulta, a més d'un dens laboratori de curiositats i descobriments. Moltes amb seguretat, totalment profanes, tant per al gènere del lector comú, com per a l'afiliat socialista que a penes concursa a les assemblees.

Pocs deuen saber que Jaime Castells, secretari general de la Marina Alta i executiu del PSPV-PSOE, era activista de les Juventudes Rurales de Acción Católica i després un afiliat a CCOO i USO. Pocs saben també que l'ex-conseller Rafael Blasco va fundar el grup marxista-leninista Tribuna Obrera, i que va coeditar amb Vicent Pérez Plaza i l'escriptor catòlic José Bergamín la revista *Tricolor* del FRAP-Convención Republicana, a més d'ajudar a alçar les CCOO. I només una minoria críptica i selecta deu recordar

que els dos delegats que anaren el 1972 al XII congrés de l'exili, foren *Maracán* i *Zapla*; o el *pacte del restaurant Don Ramón*, on García Miralles i Lerma van recomanar al president pre-autonòmic Josep Lluís Albinana que rebaixara pressupostos nacionalistes per evitar la *guerra blava*.

Un pensament tiny tot el llibre: el PSPV és un hotel confortable per a la coexistència de totes les idees i cultures polítiques de l'esquerra, fins i tot del nacionalisme: "si alguna cosa ha definit al PSOE ha estat la seua capacitat permanent de renovació", comenta José Félix Tezanos, secretari de formació federal, al pròleg de l'obra. Encara que molts militants herètics pensen que el partit s'ha reciclat, des de la trobada fragmentària de Suresnes el 1974, i s'ha convertit en un silenciós mercat persa.

I també se'n desprén una altra conclusió: el PSPV-PSOE no seria un gegant polític sense l'entrega incondicional d'altres militants i partits que algún dia pensaren que eren capdavanters de la terra

promesa. Militància d'honestos o alpinistes, arribats des del nacionalisme progressista o el reservisme d'extrema esquerra, que avui s'integra en prop del 80% dels òrgans decisius.

El PSOE-PSPV seria un descampat sense la rendició dels quasi 200 quadres procedents del Partit Socialista Valencià —com el senador centenari Alfons Cucó; sense la unió del PSP-PV— Josep Cabrera i Alfons Goni, regidors de València; encara que Diego Such, ex-secretari d'organització del grup de Tierno i dirigent universitari del PSOE, ara forme i anime la intel·liguència del PP; o la fusió de la Unitat Socialista de Joan i Vicent Garcés.

Un dels més atractius capítols és el dedicat a les militàncies prehistòriques dels destacats al PSPV-PSOE. Del comunisme antistalinista, Lliga Comunista o Lliga Comunista Revolucionària, en foren militants Edelmiro Galdón, primer secretari de la UGT postfranquista; el governador civil d'Alacant, Virgini Fuentes; el conseller d'Interior i vice-president del consell, Felipe Guardiola; l'advocada feminista

Conxa Blat, i el mateix Honorable Joan Lerma.

A les files del PCPV-PCE es trobaren, en èpoques diverses, la governadora *passionaria* Pilar Brabo; el conseller i portaveu de la Generalitat, Emèrit Bono; l'alcaldede Ricard Pérez; el conseller d'agricultura, Lluís Font de Mora, o Josefina López, senadora del PSPV i ex-dona de Fernando Claudín. Del Partido de Acción Democrática, PAD, l'ex-falangista García Pertusa o el gerent radiotelevisiu Enrique Linde.

L'ex-secretari d'UGT-PV, Antoni Cebrián, era de Reforma Social Española, de Cantarero del Castillo. Del PCE-ML va ser, a banda de Rafael Blasco, Josep Garés Crespo, secretari al País Valencià d'aquell partit pro-albanés, i avui responsable del programa socialista. Un grapat d'alcaldes i congressistes militaren o simpatitzaren a l'antic PSAN. El diputat Vicent Soler Marco, vice-president de les Corts valencianes, n'és un.

Actes internes del PSOE constaten que al 1974 la militància era de 3.597 afiliats a l'estat, i tan sols de 220 homes i dones a tot el País Valencià. A la província d'Alacant es trobava la majoria del grup, amb 200 inscrits, i a la de València només 20 militans. A les comarques septentrionals de Castelló no hi havia cap socialista en aquella data.

Ara 32.606 valencians pertanyen al partit fundat en una cèntrica taverna de Madrid per l'obrer d'impremta Pablo Iglesias el 1879, que ací va constituir la primera seu a Xàtiva, el 1887. La federació valenciana del PSOE continua sent la segona més nombrosa de l'estat, supera l'adscripció catalana del PSC-PSOE i també la madrilenya; i només rep l'ombra del feu andalús d'Alfonso Guerra i Manuel Chaves: 51.501 carnets. La major agrupació valenciana al regne del socialisme és Alacant, amb 1.008 ingressos. Densíssima és també la seu d'Alzira, a la Ribera Alta, poderós bastió dels germans Rafael, Francesc i Jordi Blasco, que apunta 939 militans.

El PSOE comptabilitza avui 235.000 seguidors. Però la relació vots-militans és encara prou pobra. Mentre que a Suècia el SSA va captar el 43'4 de les seues urnes —sobre un milió de membres afiliats dels més de dos milions que el plebisciten—, el PSOE només coordina disciplinadament l'1'1 per cent dels seus electors. La xifra més baixa de tota la socialdemocràcia europea.

Ismael L. Belda

Benito Sanz: "Sí, és el llibre oficial, però no n'hi ha un altre"

Obra oficialista, però no teledirigida orgànicament pel socialisme hegemònic, Benito Sanz ha dedicat amables sobretaulades de cafè, noctàmbules tertúlies i preciosos dies d'oci, a la factura d'aquesta obra, segona d'un tríptic que es va inaugurar amb *Los socialistas en el País Valencià, 1939-1978*. Gràcies a això, podem gaudir d'un mapamundi imprescindible, atapeït de sinopsis, notes i cites sobre els avenços i les cimeres de l'edat socialista. Una espeleologia documental bàsica.

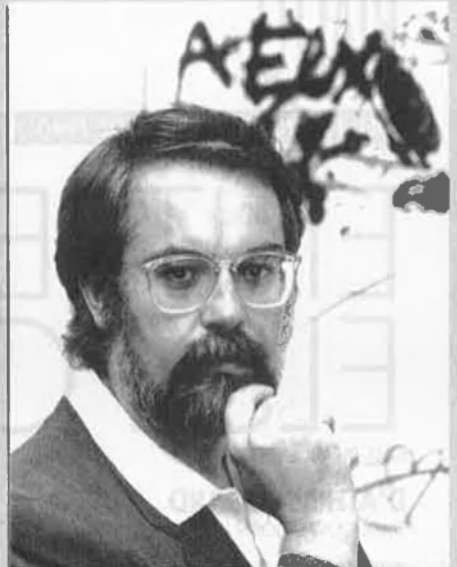
Doctor economista, Sanz ha treballat amb tot el *star system* del socialisme valencià, viatjant com a funcionari de luxe per les màximes institucions. Amb Joan Lerma i Rafael Blasco va ser director general de Presidència; amb Antoni García Miralles, director del gabinet de les Corts; i amb Cebrià Ciscar, cap del seu gabinet de Cultura, Educació i Ciència.

—*¿Quant de temps ha dedicat a confeccionar els llibres, i quantes persones ha consultat?*

—Per a fer el llibre dec haver treballat nou o deu anys. L'obra és simbiosi de circulars, actes, converses i experiències personals. La recopilació de documents vaig començar-la el 1982, i els primers fragments i síntesis quedaren elaborats el 1985. Quan era director a la Generalitat, tenia accés a molts papers electorals i orgànics. Posseïa una gran acumulació interna, una enorme informació. Aleshores, vaig estructurar allò que serà la trilogia, ja que n'hi havia prou entitat històrica i material. M'he llegit pràcticament tots els documents que ha editat el partit els últims deu anys, i he participat a la confecció de molts d'ells.

—*Tota l'obra desitja flexibilitzar el partit, i el presenta com un lloc ben còmode.*

—Sí, és la meua visió, de militant, clar. Acabada la fragmentació del socialisme, es va configurar un nou partit molt més ric, heterogeni i plural. Format a partir del socialisme nacionalista, la USPV i el PSV, el popular de Tierno i Sánchez Ayuso, i els militans de l'històric, que a Suresnes seguien Llopis i decidiren tornar. A partir de tots ells, es configura per primera vegada el PSOE al País Valencià. Des d'aquells 220 afiliats que teníem el 1974 s'ha crescut espectacularment. El PSOE va passar d'una opció marginal a ser una més de les quatre d'aquella època, i el 1978 ja és l'única. A partir d'aquest moment no va parar el degoteig de gent vinguda de tots

els partits polítics. De la nostra esquerra, i alguna del centre socialdemòcrata o nacionalista, com era aquell PNPV. Tots ells configuraran un PSOE hegemònic...

—*No massa tolerant amb les dissidències.*

—Al PSPV coexisteixen moltes sensibilitats, i totes tenen el seu contrapès. Es fals que hi haja monolitisme. Vicent Garcés i ES, a pesar de tots els problemes, sobreviuen. Al partit conviuen nacionalistes, ex-comunistes, ex-anarquistes... El PSOE ha absorbit gran part de l'esquerra sota les sigles PSPV, i una vegada integrats, cap no té problemes pel seu origen.

—*Són moltes les figures rellevants perdudes pel camí.*

—Els grans desapareguts són dels anys 78-79 i 80. I tots en el procés de redefinició del PSOE. El primer alcalde democràtic de València, Martínez Castellano, va caure en la polèmica del marxisme. Joan Pastor era el secretari general que encapçalava els crítics. Si no hi haguera hagut aquesta confrontació, romandrien encara. Per exemple, Albiñana se'n va anar perquè volia. És cert que el seu concepte d'autonomia xocava amb altres idees internes i el blaverisme social. Però es tractava d'evitar un conflicte civil. Podia haver callat, dimitit, i continuar de diputat a Madrid.

—*Inclús de ministre d'administració territorial.*

—No tinc això confirmat. Però sí, li oferien un alt càrrec a Madrid.

—*Es dirà que el seu llibre és l'oficial.*

—Totalment d'acord. És un llibre animat per l'executiva federal. Ara, no faig apologies. L'obra serveix a qualsevol persona.